Doliul Senatului

La moartea fostului prim ministru

In numele partidului poporului

In numele partidului poporului, d. general AL. AVERESCU, a citit declaraţia, pe care a rostit-o d. P. Papacostea la Cameră.

In numele partid. naţional-ţărănesc

D. GH. GH. MIRONESCU, în numele partidului naţional-ţărănesc a ţinut cuvântarea următoare:

Incetarea din viaţă a lui Ion I. C. Brătianu ne-a unit pe toţi — amici şi adversari politici, iar dincolo de câmpul politic, pe toţi fiii acestei ţări — într'un comun sentiment omenesc de profundă durere.

Covârşit de adâncă emoţiune, mă asociez, în numele partidului naţional-ţărănesc, la doliul partidului liberal şi al Ţării.

In vâltoarea luptelor politice, se ating şi se scot în relief mai ales punctele vulnerabile ale adversarilor, puncte existente la orice om politic, oricât de mare.

Dar, când soarta pune hotar existenţei lor pământeşti, glasul nepărtinitor al istoriei începe să răsune şi figura celui dispărut apare în toată plenitudinea ei, cu toate părţile ei luminoase şi eterne.

Ion I. C. Brătianu, a cărui dureroasă pierdere prematură ne-a sguduit pe toţi, aparţine de astăzi înainte istoriei.

Ea va fixa, cu imparţialitate, în paginele sale; activitatea îndelungată, fecundă şi glorioasă, pe care el a desfăşurat-o în slujba patriei şi a neamului.

El a avut un rol de cea mai mare însemnătate în viaţa noastră politică şi în desvoltarea poporului nostru.

In ziua de astăzi, când sentimentul de durere ne copleşeşte nu putem schiţa decât foarte vag însemnata sa carieră politică.

Sunt mai bine de 30 de ani de când el a intrat pentru prima oară în guvern şi sunt aproape 20 de ani de când el a început să joace un rol preponderent în viaţa noastră publică, luând conducerea partidului liberal.

Ioan I. C. Brătianu a atins cele mai înalte culmi ale omului politic.

El a prezidat cele mai mari acte ale vieţii noastre publice din ultimul timp şi numele său va rămâne pe vecie legat — glorios unit — de intrarea României în războiul mondial şi de realizarea întregirei neamului românesc.

Prin aceasta el va rămâne o figură măreaţă în istoria poporului nostru şi dealungul veacurilor, neamul românesc îi va fi adânc recunoscător.

Aducem cu pietate omagiul nostru memoriei lui neperitoare şi cuprinşi de jale, în faţa mormântului deschis astăzi, adresăm de aici şi îndureratei familii expresiunea condoleanţelor noastre cele mai vii.

Omagiul Academiei Române

D. E. RACOVIŢĂ, preşedintele înaltei instituţii de cultură a rostit această cuvântare:

Abia s'au împlinit patru luni dela marele nostru doliu naţional şi iarăşi suntem adunaţi în şedinţă de jale. Cu obştească durere s'a primit în ţară ştirea neaşteptată a morţii lui Ionel Brătianu, sfetnicul de căpetenie a doi regi glorioşi ce au îndrumat soarta ţării spre izbândă.

Incetarea din viaţă a acestui mare om de stat şi mare român demnul urmaş a lui Ion Brătianu, închee o perioadă a istoriei noastre, acea a desăvârşirei noastre ca popor de sine stătător şi întregit.

Partea ce au luat tatăl şi fiul în această dramă a neamului românesc, o ştie nu numai orice român, dar orice om cultivat căci este deja trecută în analele istoriei.

Vorbind în numele Academiei sortită să păstreze comorile culturale ale neamului, aduc aci şi expresiunea mâhnirei pentru pierderea omului de înaltă cultură, a pasionatului interesat de tot ce se lega de trecutul poporului român.

Se cade ca în sufletul nostru îndurerat să împreunăm astăzi în slăvire recunoscătoare, amintirea lui Ioan şi Ionel Brătianu, căci în mormintele lor se cuprinde o parte însemnată a unui trecut apropiat, trecut pentru noi glorios, căruia îi datorim înfăptuirea aspiraţiilor noastre naţionale.

Să le fie la amândoi ţărâna uşoară.

Omagiul bisericii romano-catolice

In numele bisericii catolice a ţinut cuvântarea de mai jos I. P. S. S. AL. CIZAR:

Domnule Preşedinte,
Domnilor Senatori,

Permiteţi-mi să exprim în numele credincioşilor romano-catolici pe cari-i reprezint, adânca mâhnire ce în mod natural cuprinde sufletul fiecărui om de bun simţ, la vestea cu totul neaşteptată a morţii unui mare om de stat, al cărui nume ilustru prin patriotismul tatălui său, s'a mărit în decursul anilor, prin opera proprie, dedicată binelui patriei în timpuri senine şi în vremuri de urgie. Exprim prinosul meu de admiraţie pentru marele conducător al partidului liberal, pentru marele sfetnic a doi regi, pentru îndrumătorul abil al politicei de stat şi al progresului.

Azi, când Domnul de sus, l-a chemat la raportul suprem, noi plecăm fruntea înaintea celui mai înalt Suveran, care toate le dispune cu neînţeleasă înţelepciune, spre binele fiecăruia în parte, dar şi spre binele comun. Puternic este Domnul, să facă să răsară un vrednic locţiitor: de aceea spunem „Facă-se voia lui Dumnezeu".

Amintirea faptelor mari, morale, culturale şi patriotice, nu piere cu moartea! Voiu păstra cea mai desăvârşită admiraţie şi recunoştinţă pentru decedatul prim-ministru şi preşedinte al Consiliului de miniştrii, Ionel I. C. Brătianu, dorindu-i în lumea fericiţilor, pace şi fericire, precum şi mângâerea sufletească ca idealurile făurite şi pregătite pentru înălţarea patriei româneşti, să ajungă la îndeplinire.

De acum numele său, a trecut în istoria patriei: fie pentru tineret, îndemn pe cât e un nume de glorie pentru poporul român.

Omagiul bisericii mozaice

In numele bisericii mozaice, a rostit cuvântarea de mai jos, rabinul dr. I. NIEMIROWER:

Toţi cetăţenii români, fără deosebire de religie şi de origină, deplâng moartea marelui om de stat Ion Brătianu, care a fost sortit de istorie să devie un factor atât de important al închegării ţărilor româneşti, al formării României Mari. Şi evreii iubindu-şi Patria depun o lacrimă ferbinte pe altarul României, lovită atât de greu prin încetarea din viaţă a acestui mare român. Steaua genialităţii sale, care va străluci veşnic pe cerul statului român, luceşte în deosebi şi în istoria evreilor din România; căci în timpul guvernării sale, Constituţia a recunoscut şi pe evrei ca cetăţeni ai României. Vom slăvi şi noi veşnic numele glorios al marelui patriot Ion Brătianu.

Omagiul minorităţilor

La durerea generală s'au asociat şi minorităţile prin cuvântarea d-lui ELEMER GYARFAS:

Ţara românească stă adânc întristată la sicriul marelui bărbat de Stat ION BRATIANU, preşedintele consiliului de miniştri.

Orice deosebiri ne-au despărţit în viaţa politică, momentul morţei nivelează diferenţele şi în aceste clipe dureroase ale doliului, rog pe reprezentanţii Naţiunii, pe onoratul guvern şi partidul liberal să primească condoleanţele cele mai sincere ale Partidelor Maghiar şi German, precum şi ale întregului Popor Maghiar şi German din România.

Omagiul Uniunii comunităţilor evreeşti

In numele lor, d. ELLY BERCOVICI a rostit: In acest moment de doliu al ţării întregi, profund pătruns de durerea pe care o lasă moartea marelui român şi conducător, mi-e greu să spun cât de grea este lovitura ce o încercăm. In numele Uniunei Comunităţilor Evreeşti din Vechiul Regat cât şi în numele meu personal adaog mărturia durerei noastre la durerea cea mare a Patriei, care pierde în Ioan Brătianu pe unul dintre cei mai aleşi fii ai ei.

Ne închinăm în faţa corpului neînsufleţit al aceluia care a prezidat ca prim-ministru destinele ţării în împrejurări hotărîtoare.

Rugăm Cerul ca să dea ţării urmaşi la înălţimea patriotismului cald şi luminat al aceluia, care a înfăptuit întregirea neamului şi a îndrumat ţara mărită spre consolidare şi propăşire.

Populaţiunea evreească deplânge moartea lui Ioan Brătianu.

La mormântul lui depunem lacrima durerei şi facem din nou legământ că vom urma în spiritul lui activitatea pentru ridicarea Patriei.

Omagiul majorităţii senatului

D. senator M. ORLEANU spune:

Un neam întreg plânge moartea omului, a cărui muncă inteligentă, a întregit definitiv în hotarele naturale, Românii, răspândiţi de vitregia vremurilor sub atâtea stăpâniri străine.

Dacă vechiul Regat într'un scurt timp a putut să facă din două provincii vasale, un stat liber şi organizat, operă la care toate guvernele din timpuri au lucrat, acela însă al lui Ion I. C. Brătianu, a culminat în înţelegerea şi aplicarea reformelor, menite să facă din România, o ţară respectată în afară şi tare înăuntru. Războiul din 1877, în care Românii au arătat că au calităţi deosebite, a pus definitiv România, printre statele peste voinţa cărora nu se poate trece.

Era însă o operă mare de întreprins, ţăranul Român, iobag de veacuri, deşi împroprietărit la 1864, 1889, era însă aşa de încătuşat în tocmelile lui de a tot puternicia proprietarilor, care-i impunea alcătuirile cele mai aspre, încât a rămas nevoiaş, căci nu-şi putea valorifica munca. Folosinţa pământului ce lua spre cultivare de la proprietar, îi era negutătorită cu o avariţie fără seamăn.

In partidul liberal, opera de expropriere a latifundiarilor spre a împroprietări pe săteni, pentru a le putea ridica astfel starea materială, este considerată ca o nevoie absolută şi de îndeplinirea căreia depindea progresul Statului Român.

Credea partidul liberal, că un popor pentru a se putea îndeletnici şi cu cultura minţei, trebuie să aibă vreme pentru aceasta, şi vremea nu i-o dă, decât o stare materială înfloritoare care permite în acelaş timp, săteanului să-şi crească copiii în idei morale şi în iubirea de ţară.

A fost dat unui alt Brătianu, aceluia ce a dispărut acum dintre noi, să se pună în fruntea acestei mişcări. Am fost propunătorul cererei de modificare a Constituţiunei spre a se putea schimba articolele, ce stau piedică exproprierei.

Şi cu toate greutăţile prin care s'a trecut Brătianu a ajuns să dea fiinţă acestei reforme care a închis pentru totdeauna procesul secular, între proprietari şi săteni, şi a dat ţării într'un timp atât de turbure, ca acela prin care lumea trecea, liniştea de care o ţară are azi mai mult ca oricând nevoie, spre a putea repara efectele războiului şi să poată culege şi roadele lui.

Războiul mondial la care ţara ia parte, a pus pe Ion I. C. Brătianu printre marii oameni de stat şi printre cei mai mari oameni ai ţării Româneşti.

Ocaziile se pot des prezenta, omul inferior le lasă să treacă, pe când acel superior le prinde, le stăpâneşte şi face ca neamul lui, să beneficieze de ele.

Brătianu a prins momentul, l'a folosit şi a adus întregirea neamului său.

Au fost nemulţumiri, mulţi nu pot uita neajunsurile ce războiul i-a făcut să sufere: alţii noui intraţi în hotarele ţării noastre, îşi pierduse vechile legături şi trebuia timp ca altele să fie create. Dar toate acestea sunt trecătoare. Va veni timpul, când lucrurile vor intra în starea normală şi atunci opera lui Ion I. C. Brătianu va apare ca un soare mare şi puternic la căldura căruia, un neam întreg va trăi fericit.

Să privim numai opera lui economică.

Pentru el bogăţiile ţării româneşti, sunt ale românilor. Să vie capitalurile străine să le ajute, în schimbul unei remuneraţii largi, chiar foarte largi; dar aceste bogăţii trebuie să rămână ale ţărei pentru ca românii să se folosească de ele.

Căci numai sprijiniţi pe cultură şi bogăţie, putem să ne îndeplinim misiunea noastră de element de progres în lume.

Luându-ne rămas bun dela scumpul nostru îndrumător, să ne fie în veci pildă de aceea ce trebuie să fie un om politic, cinstit în cuvântul lui, harnic şi inteligent în munca ce întreprinde pentru ţara lui, şi care nu uită o clipă măcar, interesele ţării.

Şi acum, dinaintea mormântului deschis, toate patimile pe care marea lui personalitate de mulţi neînţeleasă, le-a răscolit, au amuţit, şi am credinţa că nici un român nu poate decât să plângă cu noi moartea lui, care lasă un gol, ce nu se poate uşor înlocui.

*

Şedinţa s'a ridicat în semn de doliu, iar cea viitoare se va anunţa la timp.

Conferinţe şcolare la Mehedinţi

Constructiile şcolare.—Obligativitatea învăţământului. — Cursurile de adulti. — Invăţământul primar superior: — Functionarea atelierelor practice. — Cercurile culturale. Casa învăţătorilor

T.-Severin, 23 N-brie

ŞEDINŢA DE DIMINEAŢA

Eri, a fost la Strehaia o importantă conferinţă şcolară.

D. V. Niculescu, inspector general şcolar, a pus în discuţie mai întâi chestiunea cursurilor de adulţi, arătând importanţa lor, după care cere părerile învăţătorilor în această chestiune, pentru buna funcţionare a acestor cursuri.

D. C. Popescu cere lămuriri asupra mijloacelor prin care ar putea asigura continuarea cursurilor de adulţi.

D. M. Sănduţu-Higiu arată lipsa totală a materialului didactic.

D. Diaconu-Buiceşti cere să se ia măsuri ca organele administrative comunale să dea concurs pentru buna frequentare şi cere să fie recompensaţi şi învăţătorii pentru această muncă făcută în plus.

D. Dăncău-Cremenea arată greutăţile ce întâmpină din partea autorităţilor fiscale, la încasarea amenzilor şcolare. Spune că programa analitică a cursurilor de adulţi e prea încărcată şi cere modificarea.

D. V. Niculescu precizează că programa trebue aplicată aşa cum este.

D. M. Bănescu, vorbeşte în privinţa construcţiilor şcolare şi cere ca aceste construcţii să fie făcute în aşa fel ca să nu corespundă numai nevoilor actuale ci şi celor viitoare.

D. Niculescu, insp. g-ral, apelează la învăţători să dea tot concursul la terminarea construcţiilor.

D. Dăncău-Cremenea cere ca amenzile să fie aplicate imediat (după vechea lege). Aceste amenzi să fie pronunţate de învăţător şi nu de comitetul şcolar.

D. Băloi-Comanda şi V. Pretorian vorbesc în acelaş sens.

D. M. Bănescu arată că amenzile să se aplice cât mai drastic, iar în caz de frequentare să fie iertat cel amendat.

D-sa trece apoi la punctele: Invăţământul primar superior şi atelierele practice. Asupra acestor chestiuni, d. revizor Bănescu arată că învăţământul supra primar sau superior, e absolut obligatoriu.

In privinţa atelierelor practice, d-sa, cere ca aceste ateliere să funcţioneze aşa cum vor putea, fără ca profesorii să aibă pretenţia să facă lucrări de artă.

D. Dăncău e de părere, ca cursurile supra primare să funcţioneze pe centre, conduse de învăţătorii cu mai multă pregătire, iar absolvenţilor acestor cursuri să li se creieze prin lege anumite drepturi ca să vrea să urmeze.

D. V. Niculescu insp. general spune că învăţământul supra primar este obligatoriu prin lege la toate şcoalele, aşa că aceste chestiuni nu mai trebuesc discutate, ci executate.

Relevă greşala ce o fac învăţătorii când dau la copii certificate de 4 sau 5 clase, eludând astfel legea.

*

Fiind ora 1 şedinţa se închide.

ŞEDINŢA DE DUPA AMIAZA

Şedinţa se redeschide la ora 2 jum. d. a.

D. M. Bănescu revizor vorbeşte despre cercurile culturale, arătând însemnătatea lor.

D-sa propune înfiinţarea unui cămin al învăţătorilor mehedinţeni.

Invăţătorimea primeşte cu aplauze propunerea.

In aceiaş chestiune mai vorbesc şi d-nii: inspector Niculescu şi Cioică-Strehaia.

*

Invăţătorii s'au angajat să li se reţină câte 2000 lei în rate de câte 500 pentru casa învăţătorului.

*

La ora 4, discuţiunile fiind terminate, conferinţa a luat sfârşit.

Em. Lega

Au fost prinşi 7 bandiţi

Iaşi, 25 Noembrie

In cursul nopţii jandarmii au înconjurat o colibă din pădurea com. Miroslava fiind informaţi că acolo s'ar adăposti banda lui Vasile Călin.

Bandiţii au primit pe jandarmi cu focuri de armă, la care au răspuns şi jandarmii.

O femee, care se afla în colibă a fost grav rănită.

Şapte bandiţi au fost prinşi, iar ceilalţi au dispărut.

Banda comitea furturi şi tâlhării la drumul mare.

Furt de 250 mii lei în tren

Iaşi, 25 Noembrie

Poliţia a arestat pe Ion Lepădatu, bănuit a fi autorul furtului de 250.000 lei dela comerciantul Zilbermann din localitate, furt comis în trenul Paşcani-Iaşi.

Străinătatea şi moartea lui Ion I. C. Brătianu

Ce scrie presa din Belgrad, Viena, Paris, Budapesta, Praga, Berlin, Varşovia

La Paris

Telegrama d-lui Poincaré

Paris 25 (Rador). — **D. Poincaré a adresat următoarea telegramă d-lui Vintilă Brătianu:**

„Vă rog să primiţi simpatia guvernului francez şi condoleanţele noastre personale pentru doliul atât de crud şi atât de neaşteptat care v'a lovit şi care atinge dureros întreaga România".

*

Paris 24 (Rador). — D. Briand a prezentat d-lui Diamandy, ministrul României la Paris, prin intermediul unui delegat al său, condoleanţele guvernului francez pentru decesul marelui român Ion Brătianu.

Acelaş delegat special al d-lui Briand a prezentat d-lui Diamandy şi condoleanţele personale ale d-lui Briand, pentru acest deces cu totul neaşteptat.

*

Paris, 25 (Rador).— D. Briand a adresat d-lui Clinchant ministrul Franţei la Bucureşti, următoarea telegramă:

„Vă rog să prezentaţi guvernului român condoleanţele foarte mişcate ale guvernului Franţei, cu prilejul încetării din viaţă al lui Ion I. C. Brătianu, care a produs în Franţa profundă emoţie. Totodată vă rog să binevoiţi a fi interpretul sentimentelor mele îndurerate pe lângă familia marelui patriot şi marelui bărbat de Stat, care era atât de credincios prieten ţării noastre. Preşedintele Republicei, care întreţinea relaţiuni personale cu Brătianu, vă roagă să transmiteţi familiei expresiunea sincerilor sale condoleanţe".

*

Paris, 25 (Rador). — Ziarele consacră lungi articole de elogiu pentru Brătianu.

„Le Temps" subliniază că a dispărut un mare şi credincios prieten al Franţei şi că moartea lui Brătianu constitue un eveniment politic de o importanţă considerabilă.

„Journal des Debats" declară că moartea lui Brătianu înseamnă o foarte mare pierdere pentru România.

La Belgrad

Belgrad, 24. — Ştirea morţii lui Ion I. C. Brătianu s'a răspândit azi dimineaţă, foarte repede, în tot Belgradul. Ziarele au afişat ştirea; guvernul şi legaţia română au primit, la ora 11 dim. înştiinţarea oficială. La legaţie, drapelul a fost imediat coborît la jumătate.

Primul ministru, d. Vukicevici şi ministrul de externe, d. Marinkovici, au trimis secretarii lor la legaţia română, ca să exprime condoleanţe. De asemenea, ministrul iugoslav la Bucureşti, d. Ciolac Antici, a fost însărcinat de guvernul său, să exprime familiei Brătianu şi guvernului român cele mai adânci condoleanţe.

Toate ziarele de după amiază cuprind articole lungi despre defunctul om de stat român, în care relevă mai ales tot ce a făcut el pentru consolidarea statului român.

Organul ministrului de externe, „Pravda", scrie:

„Ion Brătianu, cea mai grandioasă personalitate a României noui, a murit. Acest bărbat de stat a înţeles, graţie capacităţilor sale moştenite dela tatăl său, să conserve şi să întregească creaţiunile acestuia.

Brătianu a fost un Richelieu al României. Cu el a dispărut una din cele mai mari figuri politice din Balcani, care au trăit în perioada înfiinţării statelor ascensiunii popoarelor lor. Nicola Passici semăna cu el.

Meritul lui a fost că România, în războiul mondial, a trecut de partea aliaţilor.

Tatăl său a pus bazele independenţei României; el a pus bazele grandoarei acestei ţări".

„Pravda" scrie apoi despre sentimentele lui Ion Brătianu pentru Iugoslavia, colaborarea sa sinceră la consolidarea Micei Inţelegeri şi prietenia lui credincioasă pentru Franţa.

„Rječ", ziar opoziţionist lui Pribicevici, scrie:

„Cu Brătianu dispare de pe scena politică a României cea mai mare şi cunoscută personalitate. Desvoltarea acestei ţări timp de 30 ani poartă stampila marelui om. Brătianu era convins de necesitatea prieteniei între România şi Iugoslavia, avea deci mare importanţă pentru Iugoslavia. Ştirea de moartea lui ne impresionează ca aceea de un bun prieten".

Belgrad, 24. (Rador). — Comentând moartea lui Ion I. C. Brătianu, ziarul „Novosti", din Belgrad, scrie: „Moartea eminentului om politic, pune România în faţa unor evenimente de care poate să depindă soarta sa. Brătianu a fost apărătorul cel mai eminent şi energic al nouei ordini constituţionale stabilite în România, el făcând totdeodată cele mai mari sforţări spre a da putinţă de colaborare intimă statelor succesorale.

Cu toate că nu există nici un fel de motiv care să poată da loc la supoziţii că dispariţia lui Ion Brătianu va putea determina o orientare în politica externă a României, spre alte sfere, este sigur însă că spiritul clar şi devotat care l-a caracterizat, se va simţi că lipseşte pentru moment în relaţiile externe".

La Praga

Praga, 24 (Rador). — Vestea încetării din viaţă a preşedintelui consiliului de miniştri Ion Brătianu s'a răspândit în oraş cu iuţeala fulgerului, provocând o dureroasă impresiune. D. Masaryk preşedintele republicii, a trimis imediat o telegramă de condoleanţe soţiei defunctului.

Deasemeni, d. Svehla, preşedintele consiliului de miniştri, a trimis o telegramă de condoleanţe, atât în numele său personal, cât şi în numele guvernului cehoslovac, îndureratei văduve, precum şi d-lui Titulescu, ministrul de externe al României.

*

Praga, 25 (Rador). — Indată după ce a sosit ştirea încetării din viaţă a lui Brătianu, preşedintele Camerei deputaţilor a adresat preşedintelui Camerei deputaţilor din România o telegramă de condoleanţe.

Intreaga presă cehoslovacă consacră lungi articole lui Brătianu.

„Venkov" organul primului minitru Svehla arată, că chiar şi adversarii politici nu vor putea trece sub tăcere meritele ilustrului dispărut. Indelungata sa activitate politică e caracterizată printr'o serie de acte strălucite, care vor găsi în Istorie o recunoştinţă veşnică. Ion I. C. Brătianu avea însuşiri distinse de adevărat om de Stat, şi în cele mai dificile clipe pentru România, era omul cel mai indicat la locul cel mai indicat.

„Prager Presse", oficiosul ministrului de externe Beneş, compară pe Brătianu cu Pasici şi Venizelos, figuri politice legendare. Ziarul relevă calităţile extraordinare de om de Stat ale lui Brătianu creatorul României mari. Brătianu a făcut mult pentru modernizarea României mari şi ar fi o greşală să se considere opera sa numai cu privire de adversari, fără a se recunoaşte calităţile sale strălucite şi aptitudinile sale extraordinare.

La Viena

Viena, 24 (Rador). — Vestea neaşteptată a încetării din viaţă a preşedintelui consiliului de miniştri, Ion I. C. Brătianu, s'a răspândit azi dimineaţă, în oraş, provocând o foarte mare impresiune. Ziarele, ce au apărut azi la amiază şi seara, publică lungi articole asupra marelui dispărut.

„Neue Freie Presse" spune că, cu Brătianu dispare o mare figură a politicei internaţionale, ziarul exprimându-şi totdeodată speranţa că în faţa morţii sale, contradicţiile politice interne din România se vor atenua.

Ediţia de seară a lui „Viener Tageblatt" spune că Brătianu poate fi socotit, cu drept cuvânt, ca întemeietorul principal al României Mari.

In cursul zilei, cancelarul Seipel a prezentat, la legaţia română, d-lui ministru Mitilineu, condolanţele guvernului austriac.

*

Viena, 25 (Rador). — Ministerul Austriei la Bucureşti a fost însărcinat telegrafic să exprime Consiliului de Regenţă condoleanţele preşedintelui Hainisch.

Cancelarul Seipel a adresat telegrame de condoleanţe familiei decedatului şi ministrului de externe al României.

*

Viena, 25 (Rador). — „Neue Freie Presse" scrie, că dela moartea lui Pasici, Brătianu era cea mai interesantă figură între oamenii de Stat din Europa Sud-orientală. Ziarul arată posibilitatea ca divergenţele dintre partide să se atenueze şi conflictele politice să devină mai puţin violente, în interesul consolidării interne din România.

La Berlin

Berlin, 24. (Rador).— Indată după sosirea ştirii decesului primului ministru Brătianu, d-nii Stresemann şi von Schubert au prezentat condoleanţele lor d-lui Nanu, ministrul României la Berlin. Vestea tristă a sosit la Berlin, la ora 9 dimineaţa, producând o impresiune adâncă. Toate ziarele consacră articole defunctului bărbat de stat român.

*

Berlin, 24 (Rador). — D. Stresemann, ministrul de externe al Reichului, a trimis ministrului de externe al României, o telegramă de condoleanţe, cu următorul cuprins: Vestea decesului primului ministru Brătianu, m'a mişcat foarte mult. Rog pe Excelenţa Voastră, să primească cele mai sincere ale mele condoleanţe, precum şi să prezinte aceleaşi condoleanţe, guvernului român.

*

Berlin, 25 (Rador.— Toate ziarele din Berlin comentează moartea lui Brătianu ca un eveniment surprinzător ale cărui consecinţe în politica externă şi internă nu se pot încă prevedea. După descrierea extraordinar de puternicei personalităţi a lui Brătianu şi a atitudinei sale împotriva puterilor centrale în războiul mondial, întreaga presă germană recunoaşte meritele acestui bărbat de Stat la crearea României mari.

„Deutsche Allgemeine Zeitung" arată că prin moartea lui Brătianu dispare cel mai cunoscut om de Stat al României, al cărui nume va rămâne pentru totdeauna legat de Istoria acestei ţări. De abia mai târziu se va putea spune însă dacă a fost mai mare primul ministru decedat eri, sau părintele său.

„Germania" arată triumful final al politicei lui Brătianu, care a creat România mare. Alte ziare examinează situaţia politică internă din România şi interesul opiniei publice europene în desfăşurarea relaţiunilor dintre partidele româneşti.

La Budapesta

Budapesta, 24. (Rador). — Guvernul ungar a dat instrucţiuni ministrului Ungariei la Bucureşti, să exprime guvernului român, în numele guvernului ungar, condoleanţele sale, cu ocaziunea morţii lui Ion Brătianu, marele patriot român.

La Varşovia

Varşovia, 25 (Rador). — **Comitetul presei polono-române din Varşovia a trimis o telegramă, exprimând presei din România profunde condoleanţe pentru marea pierdere încercată prin moartea primului ministru Brătianu.**

Omagiul dela Palatul Justiţiei din Capitală

D. Stelian Popescu, ministrul justiţiei, a înştiinţat telegrafic, toate instanţele judecătoreşti din ţară şi prin circulări, pe acelea din Bucureşti, despre stingerea din viaţă a şefului guvernului, Ion I. C. Brătianu.

D-sa a dispus, ca în semn de doliu şi de omagiu memoriei aceluia, care şi-a legat numele de cele mai strălucite acte, momente şi reforme din istoria contimporană a ţării, şedinţele şi lucrările judiciare să fie suspendate.

Comunicarea d-lui ministru al justiţiei a sosit la Palatul justiţiei din Bucureşti, Joi, la ora 12, şi a prilejuit, cu osebire la Inalta curte de casaţie şi justiţie, convocată în secţiuni unite, sub preşedinţia d-lui prim-preşedinte OSCAR NICULESCU, o solemnitate de omagiu.

La Inalta Curte de casaţie

Inaltul magistrat a vestit asistenţei ştirea, ce a învăluit în întristare toată suflarea românească, aceea a stingerii din viaţă a primului ministru Ion I. C. Brătianu, răpit fulgerător de o grea suferinţă în plinătatea puterilor lui şi într'un ceas când nimic nu făcea să se bănuie măcar că sfârşitul vieţii sale e atât de apropiat.

Spirit superior, însufleţit de un patriotism nemărginit, Ion I. C. Brătianu a fost fără îndoială o personalitate politică dintre cele mai înalte.

A arătat apoi că nu e locul aci, în pretoriul Inaltei Curţi, de a se vorbi despre marile lui merite puse în serviciul statului precum nici despre opera lui politică.

A învederat însă înaltul magistrat, că sub guvernul marelui dispărut s'au înfăptuit două acte de o covârşitoare însemnătate pentru ţara noastră: unirea tuturor românilor spre a închega România mare şi reforma agrară, acte ce vor rămâne deapururi legate de numele lui Ion I. C. Brătianu.

Deplângând dispariţia acestui bărbat de stat, în cea mai strălucită accepţiune a cuvântului, d. prim preşedinte al Inaltei Curţi de casaţie a ridicat şedinţa şi a suspendat lucrările secţiunilor unite în semn de doliu şi de suprem omagiu adus celui stins din viaţă.

In numele parchetului general al Inaltei Curţi, a vorbit d. procuror general I. STAMBULESCU şi apoi d. avocat I. VASILESCU-VALJEAN, evocând amintirea ilustrului dispărut şi arătând rolul pe care el l-a împlinit în opera de consolidare a României întregite.

Apoi a vorbit d. avocat C. Xeni, pro-decanul baroului de Ilfov, în numele consiliului de disciplină al baroului de Ilfov.

D-sa a exprimat în cuvinte calde durerea ce simte baroul prin pierderea marelui om de stat, sub guvernarea căruia s'au înfăptuit legile de organizare judecătorească şi legea organizării corpului de avocaţi.

„Viaţa lui I. I. C. Brătianu — sfârşeşte d. Xeni — să fie pildă de urmat pentru cei ce vor veni după el şi imbold de solidaritate şi iubire de neam. Doliul ce ne stăpâneşte în această clipă e şi va rămâne un doliu naţional".

La Curtea de apel

Curtea de apel şi-a ridicat deasemenea şedinţele în toate secţiunile.

Astfel: La s. I. d. prim-president P. Hagiopol; la s. II d. president Macri; la s. III d. president Barbu Brezeanu şi la s. IV d. president Patriciu, au înfăţişat justiţiabililor în linii largi personalitatea şi opera lui Ion I. C. Brătianu, ca ministru, prim-ministru, sfetnic statornic al Coroanei şi devotat slujitor al statului român.

La tribunal

La tribunal, îndeplinirea recomandaţiunii d-lui ministru al justiţiei a întâmpinat o spontană şi impresionantă manifestaţiune populară.

Justiţiabili şi avocaţi au ocupat până la ultimul loc sălile de şedinţă.

La ora 1 jum. s'a deschis şedinţa la toate secţiile.

La s. I. completul secţiei, în frunte cu d. judecător Radovanu, la s. II d-nii Traian Orleanu president şi M. Grădişteanu, judecător, la s. III d-nii I. Cernăţianu preşedinte şi F. Foişoreanu judecător, la s. IV, d-nii Buicliu president şi Henry Zamfirescu judecător, la s. notariat d. president Vasile Bordeianu cu toţi magistraţii secţiunii, la s. I comerţ d. judecător Cristescu şi la s. II comerţ d-nii judecători Stoenescu, Costinescu şi procuror Missir, au reţinut şedinţa câteva minute, ca preşedinţii să aducă omagii marelui dispărut.

La Curtea cu juraţi

La Curtea cu juraţi manifestaţiunea omagială a fost în deosebi de impresionantă.

Fiind sorocite a se judeca numeroase procese, asista public neobişnuit de numeros.

Curtea, în completul d-lor Camil Demetrescu, president, judecători Şerbănescu şi Grigoriu, — a intrat în şedinţă la ora 2 d. a.

Inainte de a se păşi la formalitatea votului sorţilor pentru compunerea comisiunii juraţilor, d. procuror Al. Procop Dumitrescu a adus la cunoştinţa publicului vestea morţii primului ministru.

D. preşedinte Camil Demetrescu, în cuvinte profund de emoţionante, a făcut apoi elogiul personalităţii şi operii strălucite a lui Ion I. C. Brătianu.

Şedinţa s'a ridicat apoi în semn de doliu.

N. D.

Inmormântarea lui Al. V. Gâdei

Joi s'a făcut înmormântarea lui Al. V. Gâdei, fostul director general al Casei construcţiilor din ministerul muncii.

Cortegiul a pornit dela biserica Amzei pe calea Victoriei până la cimitirul Bellu.

S'au ţinut numeroase discursuri, arătându-se meritele defunctului.

Cu acest trist prilej, corporaţiile de meseriaşi din Capitală au luat iniţiativa ridicării unui bust primului fost director al Casei asigurărilor sociale.

Memento

Radio

SAMBATA, 26 NOEMBRIE

Viena: 7 kw., 517.2, 1.5 kw., 577— 17. Concert; 18.50—20.25. Diverse; 20.45. „Die Liebesschaukel", piesă în 3 acte.

Milano: 1.5 kw., 318.8 — 18.50 Colţişorul copiilor; 21.45. Radiotehnică; 22. „Suor Angelica", operă de Puccini; 24. Jazz-band.

Breslau: 10 kw., 322.6 - 17.30. Concert; 18.30—20.30. Diverse; 21.15 Operetă şi muzică de dans.

Königsberg: 4 kw., 329.7 — 17.30. Concert; 19.30—21.15. Diverse; 22.10. Serată veselă. La final: muzică de dans.

Neapole: 1.5 kw., 333.3 — 18.15. Varietăţi: 18.10. Concert: 22. Muzică lejeră; 22.30. Legătură cu un teatru.

Praga: 5 kw., 348.9 — 16.30. Teatru de păpuşi; 17.30. Muzică de dans; 18.45. Transmisiune germană; 19.15—20. Diverse; 23.25. Muzică.

Londra: 3 kw., 361.4 — 15. Dans; 18. Variété; 19.15. Ora copiilor; 20. Muzică militară; 21.15. Muzică de Bach; 21.45. Concert militar; 23.15. Literatură; 23.35. Variété; 24.30. Dans.

Stuttgart: 10 kw., 379.7 — 17. Concert; 19.15—20.15. Diverse; 21. Concert; 22.30—1. Muzică de dans.

Roma: 3 kw., 450 — 17.30. Ziar radiofonic pentru copii; 18.30. Concert vocal; 21. Conferinţă. Transmisiune dela un teatru.

Berlin: 10 kw., 483.9, 4.5 kw., 566 — 17. Conferinţă; 18. Muzică distractivă; 19.10—20.55. Diverse; 21.30. „Sahara", povestire cu muzică; 23.30. Dans.

Budapesta: 3 kw., 555.6 — 18. Concert de pian; 19.30. Conferinţă; 21.30. Concert; 23.30. Jazz-band.

Varsovia: 10 kw., 1111 — 17. Conferinţă; 20.35. Causerie; 21.30. Muzică lejeră; 23.30. Muzică de dans.

In VESELIA de Joi 24 Noembrie: Blocul opoziţiei sau ala, bala, portocala treci Bubică la punică; Căsătoria surorei ex-Kaizerului; Niţă Pitpalac arată când va curge lapte şi miere; Din Ovaţiu în ibet: [illegible] Prusinii Pătrunjel; Sfaturi de iarnă [illegible]